

'מקס נורדאו'

יצאה ב - 7 במאי 1946 מנמל קונסטנצה (רומניה), כשעל סיפונה 1,633 מעפילים. ההפלגה עברה ללא אירועים מיוחדים. כשהגיעה לטווח 3 מייל מחוף קיסריה ניגשה אליה משחתת בריטית, האונייה ניסתה להתחמק אולם התנגשה במשחתת. המשחתת מצידה ירתה אזהרה ושיגרה צוות השתלטות. האונייה הובלה לחיפה ללא התנגדות, זולת הנפת הדגל העברי. המעפילים הועברו למחנה המעצר בעתלית.

מפרט טכני

Smyrna	שמות קודמים
שבתאית	שם צופן
1907	שנת בניה
ספינה עשויה עץ	סוג כלי השייט
741 טון	תפוסה
מנוע דיזל 400 כ"ס	הנעה
7 קשרים	מהירות

רכש והכנה

המוסד לעלייה ב' ביוון. הספינה הייתה שייכת ליווניה בשם הלנה סטטלוס. הרכישה נעשתה באמצעות חברת ספנות טרנספורט 'אורט', על-ידי בא כוחה קוקינו. הספינה נרשמה בפנמה. סוכן הספינות פנדליס-'השמן', שהיה קשור למוסד לעלייה, היה אף הוא מעורב ברכישה.	הרוכש
רומניה, יוון.	מקום הרכישה
מיוון לרומניה.	נתיב שייט לנמל ההכנה
כבר באוקטובר 1945 ידעו הבריטים על ההכנות ועל הימצאות הספינה.	גילוי בריטי בשלב זה
משה אורבך, שייקה דן, בן אפרים ומלווי הספינה. המלווים הגיעו לבוקרשט ב- 23 במרס 1946.	צוות ההכנה
הדפנות מעל הסיפון הוגבהו, נבנה סיפון שני, ובין שני הסיפונים הוכנו 800 מקומות לינה בשלוש קומות עשויים עץ. היתר במחסנים. הספינה צוידה ב- 8 סירות הצלה ל- 15 איש כל אחת.	ארגון הספינה להעפלה

צוות ומלווים

אליעזר-דני' ורש-ערמון – פלי"ם	מפקד הספינה
חיים פורת (פרטקין).	גדעוני
רומני.	רב חובל
20 איש, מהם 18 רומנים ו-2 יוונים.	צוות

העלאת מעפילים

קונסטנצה.	נמל / אזור ההעלאה
אנשי המוסד ברומניה השיגו הסכם עם השלטונות לגבי יציאת היהודים, תמורת ויתור על רכושם ותשלום כופר.	יחס השלטונות
1633	מספר מעפילים
מרומניה ופולין, חברי תנועות נוער חלוציות- ביניהם 220 ילדים, 100 קשישים, היתר גילים שונים.	מוצא ושיוך תנועתי
בקונסטנצה ובבוקרשט.	מחנה המעפילים
ברכבות מבוקרשט.	דרך הגעה לאזור ההעלאה
בבוקרשט ארגנו המלווים את האנשים והורו לא לקחת זקנים, נשים ותינוקות, וכן התירו לקחת תרמיל אחד לכל נוסע. הוכנו תעודות להפלגה לפורט סעיד. המעפילים קיבלו דרכונים קולקטיביים, כל דרכון ל-200 איש, וכן אישורי כניסה למכסיקו וקוסטה ריקה. ב- 14 באפריל היו אמורות לצאת שתי רכבות לקונסטנצה. ב- 3 במאי החלה ההעלאה בשעה 12:00 בצהריים. עד 23:00 עלו 1,000 איש לספינה. אז הגיעה הוראה להפסיק, משום שאנשים הגיעו עם חפצים רבים והספינה התמלאה. החלו מהומות וצעקות על הרציף מצד אלה שנשארו. משלחת של 'הקומיטאט דמוקרטי' (הקומוניסטים היהודים) דרשה לעכב את ההפלגה ולהוריד חלק מהאנשים בגלל הצפיפות. ב-5 במאי ב- 16:00, הגיעו מפקד משטרת קונסטנצה ונציגי השלטונות לבדוק את הסידורים על הספינה, ואת מצב הצפיפות והתברואה. הספינה נוקתה וסודרה כדי שתרשים את המבקרים.	ההעלאה
האנשים התארגנו בקבוצות על-פי ההשתייכות התנועתית, ולכל קבוצה נקבעו בעלי תפקידים ואחראי.	ארגון הספינה

ההפלגה

7 במאי 1946, 6:30.	תאריך ההפלגה ושעה
בוספורוס, דרדנלים, הים האגאי, רודוס, אנטליה, קפריסין, חיפה.	נתיב ההפלגה
ב- 8 במאי בשעה 15:00, הגיעו לבוספורוס. השלטונות הטורקים בדקו את ניירות הספינה. ב- 9 במאי בשעה 8:00 הגיעו לדרדנלים, וכשיצאו לים האגאי פתחו את מכשיר הקשר. המלחים הרומנים תכננו לברוח כשיגיעו לחוף התורכי, אך לא עשו כן.	אירועים בדרך

עימות עם הבריטים

גילוי וליווי בריטי	ב- 13 במאי בשעה 13:00 הופיע מטוס. ב- 16:30 הופיעה משחתת שסימנה G.D.O. אנשי הספינה הניפו שלטים שעליהם כתוב שהם לא מזוינים ומפליגים לארץ ישראל. המשחתת המשיכה בליווי עד נמל חיפה.
הכנות לעימות והוראות	לא להתנגד בכוח, להניף שלטים כאשר יגיעו הבריטים, לא להתיר להם לעלות לסיפון. לשם כך להציב את האנשים משני עברי הסיפון, ולהמשיך להפליג במהירות המכסימלית. אם רב החובל והצוות יסרבו למלא הוראות יש לאסור אותם, להמשיך לשדר עד ההגעה לחוף ושם לעלות על שרטון.
העימות ותוצאותיו	לאחר שכנוע הסכימו המלחים בספינה לא להזדהות בפני הבריטים ולהתערב בין המעפילים. בשעה 1:00 שאלו הבריטים אם הספינה מוכנה להיכנס לנמל חיפה. בתשובה נאמר שמעדיפים להמתין לבוקר כי אין מלחים מנוסים, וזקוקים לנתב. ב- 14 במאי לפנות בוקר הגיעו לקרבת הנמל. סירת מנוע של חברת 'העוגן' ועליה אבא חושי ויעקב דורי הגיעה אליהם. הבריטים לא ניסו למנוע. דורי ביקש לא להתנגד בכוח, ולהשליך כלי נשק לים. אחריהם עלו שוטרים בריטים לסיפון. הקשר פעל. רב החובל גילה לבריטים את מקום חדר הקשר. ב- 14 במאי, ב- 10:30, נכנסה הספינה לנמל והחלו להוריד את המעפילים. האנשים הועברו לרציף והועלו על כלי רכב בריטים.

חילוץ מלווים

הוראות והכנות לחילוץ	להתערב בין המעפילים.
החילוץ	כאשר עלו שוטרים בריטים לסיפון, המלווים וחלק מהמלחים התערבו בין המעפילים, ונחלצו בשלב מאוחר יותר.

תוצאות

לאן הגיעו המעפילים	למחנה מעצר בריטי בעתלית.
--------------------	--------------------------